ÇAĞDAŞ EĞİTİM - OCAK 2001, 272 (s. 32-38)

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİMİN KALİTESİNİN GELİŞTİRİLMESİNDE ÖNEMLİ BİR SORUN: ÖĞRETMENLERİN EĞİTİM-ÖĞRETİM YETERSİZLİKLERİ

Yavuz ERİŞEN

Gazi Üniversitesi TEF Eğitim Bil. Böl. Araştırma Gör.

Her alanda kalitenin ön plana çıktığı günümüzde eğitim-öğretim kurumlarında da kalitenin sağlanması kaçınılmaz olmuştur. Eğitimde kaliteden söz ederken "öğretmen yeterlilikleri" ele alınacak ilk konulardan biri olmalıdır. Çünkü eğitimin kalitesini belirleyen en önemli faktörün öğretmen olduğu görüşü oldukça yaygındır. Bu araştırmada, mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin eğitim-öğretim yeterlilikleri incelenmiş, elde edilen sonuçlar doğrultusunda çözüm önerileri getirilmeye çalışılmıştır.

Eğitim düzeyinin, gelişmişliğin temel göstergesi haline geldiği içinde bulunduğumuz çağda gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin tamamı, eğitim sistemlerini bütün boyutlarıyla çağdaş standartlarda bir yapı, fonksiyon ve işleyişe kavuşturma çabasındadırlar. Yeni dünya düzeni, küreselleşme, dünyaya açılma, yeniden yapılanma gibi değişme ve gelişmelerin bir sonucu olarak Türk Eğitim Sisteminin de yeniden yapılandırılması konusu büyük bir önem kazanmıştır. Türkiye'nin gelişmişlik düzeyine ve ilerleme çabalarına uygun bir çizgide 2000'li yılların ihtiyacını karşılayacak becerili ve teknik insan gücü yetiştirecek mesleki ve teknik eğitim kurumlarının da bu yapılandırmada önemle dikkate alınması ve dünyadaki gelişmelere paralel olarak kaliteli bir eğitimin sağlanması gerekmektedir.

Türkiye'nin kalkınma hedeflerini gerçekleştirebilmesi ile mesleki ve teknik eğitimin yakından ilişkili olduğu, bu doğrultuda mesleki ve teknik eğitime duyulan gereksinimin günden güne arttığı dikkati çekmektedir. "Avrupa Birliği ile yakın bağlar kurma girişimi, 1995 yılı itibariyle Gümrük Birliği'ne girilmesi ve kıyasıya rekabet ortamında uluslararası piyasadan pay kapma yarışları, Türkiye'yi daha nitelikli mal ve hizmet üretmeye zorlamış, rekabet gücüne sahip, becerili ve teknik işgücüne olan ihtiyacı çok daha kritik bir duruma getirmiştir" (Anonymous 1994; Bircan 1996). Bu nedenle mevcut mesleki ve teknik eğitim sisteminin amacı, gereksinim duyulan bu niteliklerdeki insangücünü yetiştirmeye yönelik olmalıdır. "Ancak, mesleki ve teknik öğretim okullarının teknik yönden demode olmuş donatımı, personelin nitelik ve nicelik yönünden yetersizliği nedeniyle, örgün eğitim kapsamında meslek eğitimi gören gençler, istihdam edildikleri modern makinelerle donatılmış işyerlerine uyumda sıkıntı çekmektedirler"(Anonymous 1991). Bu kurumların, çağın koşullarının gerektirdiği insangücünü yetiştirmede önemli problemleri olduğu hem bu kurumların yöneticileri, hem de iş hayatının temsilcileri tarafından kabul edilmektedir.

Bir sistemin başarılı olmasında nitelikli insangücünün önemi dikkate alınırsa, mesleki ve teknik eğitim kurumlarının da toplumun ihtiyacı olan nitelikli bireyleri yetiştirmede başarıya ulaşmasında sistemin belki de en önemli ögesi olan öğretmenlerin ön plana çıktığı görülmektedir. Çünkü, "toplumsal kalkınmada ve sosyal değişmede alınacak sonucun ana belirleyicisi kesinlik-

le eğitim ve onun mimarı olan öğretmenlerdir." (Yılman 1990). Ayrıca,"öğrenci niteliklerinin, öğretmen niteliklerine bağlı olduğu dikkate alınırsa, öğretmenin niteliğinin eğitim sisteminin işleyişi ve başarıya ulaşmasında önemli bir faktör olduğu anlaşılacaktır"(Köseoğlu 1994). Öyleyse öğretmenler iyi yetiştirildiği taktirde istenilen niteliklerde insangücüne ulaşabilmede önemli bir adım atılabilir. Bu durum, günümüzde nitelikli öğretmen yetiştirmenin önemini daha da artırmaktadır.

Bugün, mesleki ve teknik ortaöğretim sistemi içerisinde teknik ve endüstri meslek liselerine atelye ve meslek dersleri öğretmeni yetiştirmede temel kaynak Teknik Eğitim Fakülteleridir. Ancak bu kurumların nitelikli öğretmen yetiştirme konusunda bazı problemlerle karşı karşıya olduğu gözlenmektedir. Genellikle karşılaşılan sorunları şu şekilde özetlemek mümkündür"(Anonymous 1994; Anonymous 1993); Öncelikle bu kurumlar nitelikli öğrenci yokluğu çekmektedir. Öğretim elemanlarının çalışma şartları hiç de iyi değildir. Öğretim kadrosunun bir kısmı akademik kariyeri, endüstri deneyimi olmayan görevlilerden oluşmaktadır. Fakülteler, eğitim programları, öğretim stratejileri, atelye laboratuvar donanımları, öğretim materyalleri vb. yönlerden çağdaş öğretmen yetiştirme anlayışı ve uygulamaları için elverişli değildir. Araştırma ve proje çalışmaları yetersiz olup, ilgili kurumlar arasında (MEB, YÖK, sanayi vb.) yeterli düzeyde işbirliği sağlanamamaktadır. Ayrıca, nitelikli bir öğretmen yetiştirmede ön şart niteliğinde olan eğitim-öğretim yeterliliklerine (pedagojik formasyona) yönelik programların uygulanmasında da yetersizlikler gözlenmektedir. Bu konuda yapılan araştırmalar da (Mahiroğlu 1996:Yıldırım 1997:Erişen 1997) teknik eğitim fakültelerinin öğretmenlere pedagojik formasyon niteliklerini kazandırmada yetersiz olduğunu ortaya koymuştur. Atelye ve meslek dersleri öğretmenliği gibi beceriye yönelik davranışların ön plana çıktığı alanlarına öğretmen yetiştirirken, diğer problemler yanında pedagojik formasyona yönelik programlardaki yetersizlikler yeni atanan öğretmenlerin mesleğe yönelik tutumlarını olumsuz etkilemekte ve yeterli bilgilerle donatılmamasına neden olmaktadır (Anonymous 1995). Bu durum, mesleki ve teknik eğitim kurumlarından beklenen verimliliğin elde edilmesinde önemli bir engel olarak karşımıza çıkmaktadır.

Öğretmenlerin hizmetöncesi eğitim aşamasında istenilen düzeyde yetiştirilememiş olması yanında, bilimsel, sosyal, toplumsal, kültürel ve teknolojik gelişmelerin eğitimin amaçlarını, metodlarını ve öğretmenin geleneksel rollerini değiştirmesi onların hizmetiçinde yetiştirilmelerini zorunlu hale getirmiştir. Öğretmen eğitiminde hizmetiçi eğitimin oldukça önemli bir yeri olmasına rağmen, M.E.B. Hizmetiçi Eğitim Dairesi Başkanlığı tarafından düzenlenen hizmetiçi eğitim faaliyetleri incelendiğinde, atelye ve meslek dersleri öğretmenlerinin pedagojik formasyon açısından hem hizmet öncesi yetiştirmede görülen eksikliklerinin, hem de hizmetiçinde ortaya çıkan ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik yürütülen hizmetiçi eğitim etkinliklerinin nitelik ve nicelik açısından yetersiz kaldığı görülmektedir. Bunun sonucu olarak da, mesleki ve teknik eğitim kurumlarının sanayinin ihtiyacı olan nitelikli insangücünü yetiştirmede problemleri halen devam etmektedir. Söz konusu problemlerin giderilebilmesi için, öğretmenlerin nitelikleri sürekli olarak araştırılmalı ve belirlenen yetersizliklere yönelik programlar düzenlenmelidir. Bu düşünceden hareketle yapılan araştırmada, teknik ve endüstri meslek liselerinde görevli atelye ve meslek dersleri öğretmenlerinin pedagojik formasyon açısından yeterlikleri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın yürütülmesinde genel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Ankara ili merkez ilçelerinde bulunan teknik ve endüstri meslek liselerinde görevli atelye ve meslek dersleri öğretmenleri ile bu okullarda öğrenim gören son sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

Bu evrenden random yolu ile 5 okul seçilmiş, seçilen her okuldan yine random yolu ile 30 öğretmen ve 50 öğrenci belirlenerek örneklem tespit edilmiştir. Ancak bazı okullarda istenilen öğretmen sayısına araştırmacının elinde olmayan nedenlerle ulaşılamamış, araştırma 142 öğretmenle gerçekleştirilmiştir.

Veriler araştırmacı tarafından geliştirilen, öğretmenin sahip olması gereken ve pedagojik formasyonun en önemli boyutları sayılabilecek "öğretim ilke ve yöntemleri", "eğitim teknolojisi" ve "ölçme ve değerlendirme" ile ilgili davranışları kapsayan (bkz. Tablo 1,2,3), geçerliliği ve güvenirliği test edilmiş; öğretmen ve öğrenci anketi ile toplanmıştır. Geliştirilen veri toplama araçları 4'lü likert tipi bir ölçekten oluşmaktadır. Ölçekteki ifadeler, öğretmen anketi için "daima yapıyorum", "genellikle yapıyorum", "arasıra yapıyorum" ve "hiç yapmıyorum" şeklinde; öğrenci anketi için "daima yapıyorlar", "genellikle yapıyorlar", "arasıra yapıyorlar" ve "hiç yapmıyorlar" şeklinde belirlenmiş olup, "arasıra" ve "hiç" kategorilerinde yer alan öğretmenlerin söz konusu davranışlarda "yetersiz" oldukları kabul edilmiştir. Araştırmanın temel amacı öğretmenlerinin ne kadarının pedagojik formasyona yönelik davranışlarda yetersiz olduğunu saptamak olduğundan ve istatistiki verilerde sadeliği sağlamak açısından toplanan verilerin çözümlenmesi ve yorumlanmasında her bir davranışa yönelik olarak, öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre davranışın yapılma sıklığı açısından "arasıra" ve "hiç" kategorilerinde yer alan öğretmenlere ilişkin frekans ve yüzdelerden yararlanılmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Toplanan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular, araştırmanın amacına göre pedagojik formasyonun "öğretim ilke ve yöntemleri", "eğitim teknolojisi" ve "ölçme ve değerlendirme" boyutları açısından üç grupta ele alınmış ve her bir gruba ilişkin bulgular tablolar yardımıyla yorumlanmıştır.

Tablo 1'de görüldüğü gibi öğretmenlerin kendi görüşlerine göre öğretim ilke ve yöntemlerine ilişkin pedagojik formasyon davranışlarındaki yetersizlikleri her bir davranış açısından yüzde olarak ifade edildiğinde öğretmen davranışlarındaki yetersizliklerin öğretmenlerin % 0.7 ile % 33.1 arasında değiştiği görülmektedir. Öğrenci görüşlerine göre ise bu oran % 20.0 ile % 72.4'ü arasında değişmektedir. Kendi görüşlerine göre öğretmenlerin 1/5'inden çoğunun yetersiz olduğu davranışlar: "sınıf etkinlikleri ile ilgili konularda öğrencilerin görüşlerini alma", "öğrencilerin konuyla ilgili giriş davranışlarını gözden geçirme", " öğrencilere dönüt sağlama", "gelecek dersin konu ve kaynaklarını öğrencilere önceden bildirme", "öğrencilere dersteki çalışmalarında rehber olacak ödevler verme" ve "verilen ödevleri kontrol etme" davranışlarıdır. Öğrenci görüşlerine göre ise; ankette yer alan 35 davranışın 20'sinde öğretmenlerin yarısından çoğunun yetersiz olduğu ve öğretmenlerin kendilerini en çok yetersiz buldukları bu davranışların öğrenci görüşleri ile paralellik gösterdiği söylenebilir.

Söz konusu davranışlara ilişkin iki grubun görüşleri karşılaştırıldığında kendi görüşlerine göre öğretmenlerin çoğu bir çok davranışta yeterli iken, öğrenci görüşlerine göre öğretmenlerin çoğu bir çok davranışta yetersizdirler. Mahiroğlu(1996), Yıldırım(1997) ve Gözütok(1990) tarafından yapılan araştırmalarda da öğretmenlerin bu alanda yetersizliklerinin bulunduğu ortaya konulmuştur.

Tablo 1
Öğretmenlerin Kendi Görüşleri ve Öğrenci Görüşlerine Göre Öğretim İlke ve Yöntemleri Açısından Yetersiz Olan Öğretmen Yüzdeleri*

Öğretim İlke ve Yöntemlerine İlişkin Pedagojik Formasyon Davranışları	Öğretmen N:142		Öğrenci N:250	
	f	%	f	%
1. Dersin amaçlarının neler olduğunu öğrencilere bildirme.	11	7.7	82	33.8
2. Amaçların önemini, dersin günlük yaşamdaki yerini belirtme, örneklerle açıklama	16	11.3	140	56.0
3. Öğrencilere dersin amaçlarına ulaşabilmeleri için neler yapmaları gerektiğini söyleme.	15	10.6	92	36.8
4. Yeni öğretilecek konunun daha önceki konu ya da derslerle ilişkisini kurma.	6	4.2	94	37.6
5. Sınıf etkinlikleri ile ilgili konularda öğrencilerin görüşlerini alma.	30	21.1	181	72.4
6. Öğrencilerin konu ile ilgili giriş davranışlarını gözden geçirme.	30	21.1	134	53.6
7. Bütün öğrencilerin duyabileceği bir ses tonu ile konuşma.	1	0.7	50	20.0
8. Anlatım ve açıklamalarında açık ve anlaşılır bir dil kullanma.	1	0.7	85	34.0
9. Konuya uygun ve öğrenmenin kalıcılığını artıran öğretim yöntem ve teknikleri kullanma	7	5.0	146	58.4
10. Öğretimde bireysel farklılıkları dikkate alma.	19	13.4	181	72.4
11. Derste demokratik bir öğrenme ortamı oluşturma.	4	2.8	139	55.6
12. Derste bilgi aktaran, bulan, yapan değil, bulduran, yaptıran, çözdüren durumda olma.	20	14.1	150	60.0
13. Konuları mantıki bir sıra ile sunma.	8	5.6	79	31.6
14. İçeriğe uygun örnekler verme; önemli ve kritik noktaları belirtip üzerinde durma.	1	0.7	66	26.4
15. İçerik ve ders saati arasında denge kurma, zamanı etkili olarak kullanma.	10	7.1	103	41.6
16. Hedef davranışlara yönelik sorular sorma ve bütün sınıfı dikkate alma	12	8.4	118	47.2
17. Sorulara doğru cevap veren öğrenciyi taktir etme.	8	5.6	66	26.4
18. Yeri geldiğinde öğrencilere ipuçları verme.	11	7.7	108	43.2
19. Öğrencilerin derse ilgi, dikkat ve aktif katılımlarını sağlama ve ders boyunca sürdürme.	5	3.5	142	56.8
20. Öğrenmeleri pekiştirme, yanlış ve eksik öğrenmeleri düzeltme.	12	8.4	124	49.6
21. Öğrencilere dönüt sağlama.	29	20.4	153	61.2
22. İstenilen davranışlar kazandırılıncaya kadar uygulama ve düzeltmelere devam etme.	17	12.0	151	60.4
23. Öğrencilere etkili çalışma alışkanlık ve becerileri geliştirmede yardımcı olma.	25	17.6	169	67.6
24. Öğrencilere konuyu öğrenip, öğrenmediklerini gösterme fırsatı verme.	11	7.7	130	52.0
25. Öğrencileri öğrendiklerini uygulamaları için teşvik etme.	15	10.6	133	53.2
26. Öğrencileri düşünce ve katkılarından dolayı cesaretlendirme ve bu yönde geliştirme.	10	7.0	149	59.6
27. Öğrencilerin görüşlerine saygı gösterme.	4	2.8	130	52.0
28. Öğrencilere isimleri ile hitap etme.	10	7.0	89	35.6
29. Demokratik kurallar çerçevesinde sınıfta disiplin sağlama.	4	2.8	118	47.2
30. Derste rahat, kendine güvenir ve dikkatini derse yöneltmiş olma.	0	0.0	96	38.4
31. Ders sonunda özetleme yapma ve soruları cevaplama.	9	6.3	140	56.0
32. Derslerle ilgili konularda ders dışında da öğrencilere yardım ve rehberlik etme.	13	9.2	135	54.0
33. Gelecek dersin konu ve kaynaklarını öğrencilere önceden bildirme.	41	28.8	163	65.2
34. Öğrencilere derslerdeki çalışmalarında rehber olacak ödevler verme.	47	33.1	157	62.8
35. Verilen ödevleri kontrol etme.	33	23.2	154	61.6

*Her bir davranışa ilişkin "arasıra" ve "hiç" kategorilerinde yer alan frekans ve yüzdeler verilmiştir.

Eğitim teknolojisi boyutu açısından Tablo 2 incelendiğinde, öğretmenlerin kendi görüşlerine göre pedagojik formasyon davranışlarındaki yetersizlikleri her bir davranış açısından yüzde olarak ifade edilirse öğretmen davranışlarındaki yetersizliklerin öğretmenlerin % 1.4 ile % 61.9'u arasında değiştiği görülmektedir. Öğrenci görüşlerine göre ise bu oran % 26.8 ile % 78.0 arasında değişmektedir. Eğitim teknolojisine ilişkin davranışlar yetersizlikler açısından karşılaştırıldığında kendi görüşlerine göre 15 davranış içerisinden öğretmenlerin 1/5'inden fazlasının yetersiz olduğu davranışlar: "öğrencileri öğretim araçları hazırlamaya yöneltme", "okulun öğretim araçları edinmesine yardımcı olma", "öğretim araçları ile ilgili dosyalar oluşturma", "çevredeki öğretim araçları merkezinden yararlanma", "öğretim araçlarını kullanmada diğer öğretmenlerle ve yöneticilerle işbirliği yapma" ve "öğretim araçları tasarlama ve yapma" davranışlardır. Öğrenci görüşlerine göre ise; ankette yer alan 13 davranışın 6'sında öğretmenlerin yarısından çoğunun yetersiz olduğu görülmektedir.

Tablo 2

Öğretmenlerin Kendi Görüşleri ve Öğrenci Görüşlerine Göre Eğitim Teknolojisi Açısından Yetersiz Olan Öğretmen Yüzdeleri

Eğitim Teknolojisine İlişkin Pedagojik Formasyon Davranışları	Öğretmen N:142		Öğrenci N:250	
	f	%	f	%
1. Öğrencilerin öğrenmelerine engel olabilecek fiziksel uyarıcılardan arınmış, estetik açıdan rahatlık ve ferahlık veren bir sınıf ortamı oluşturmaya çalışma.	11	7.7	136	54.4
2. Eğitim ortamında kullanılacak araç ve gereçleri ders öncesinde hazırlama ve kontrol etme.	9	6.3	88	35.2
3. Ders materyallerinin ve öğrencilerin emniyet ve güvenliği için tedbirler alma.	2	1.4	93	37.2
4. Derste öğretim araç ve gereçleri kullanmaya özen gösterme.	2	1.4	78	31.2
5. Öğretim araç ve gereçlerini zamanında ve etkili kullanma.	7	4.9	84	33.6
6. Öğretim araç ve gereçlerini kullanmada öğrencilere sorumluluk verme.	11	7.8	67	26.8
7. Öğrencileri öğretim araçları hazırlamaya yöneltme.	28	20.7	120	48.0
8. Okulun öğretim araçları edinmesine yardımcı olma.	48	33.8	159	63.6
9. Kendisine ait ve çevresinde bulunan öğretim araçlarıyla ilgili karteks dosyalar oluşturma.	60	42.2	-	-
10. Çevredeki öğretim araçları merkezinden yararlanma.	88	61.9	-	-
11. Öğretim araçlarını kullanmada diğer öğretmenlerle işbirliği yapma.	33	23.2	183	73.2
12. Öğretim araçlarını kullanmada yöneticilerle işbirliği yapma.	41	28.8	195	78.0
13. Gerektiğinde şema, maket, model, levha gibi öğretim araçları geliştirme ve kullanma.	19	13.4	164	65.6
14. Öğretimin etkinliğini artırabilecek değişik öğretim araçları tasarlama ve yapma.	47	33.1	186	74.4
15. Ders kitabının yeterli olmadığı konularla ilgili ders notu hazırlama.	13	9.1	103	41.2

(-) işareti bu davranışlara ilişkin olarak öğrencilerden görüş alınamadığını göstermektedir.

Söz konusu davranışlara ilişkin iki grubun görüşleri karşılaştırıldığında kendi görüşlerine göre öğretmenlerin çoğu bir çok davranışta yeterli iken, öğrenci görüşlerine göre bir çok davranışta yetersizdirler. Mahiroğlu(1996), Yıldırım(1997) ve Gözütok(1990) tarafından yapılan araştırmalarda da öğretmenlerin bu alanda yetersizliklerinin bulunduğu ortaya konulmuştur.

Tablo 3 incelendiğinde ise, öğretmenlerin kendi görüşlerine göre ölçme ve değerlendirme-

ye ilişkin pedagojik formasyon davranışlarındaki yetersizlikleri her bir davranış açısından yüzde olarak ifade edilirse öğretmen davranışlarındaki yetersizliklerin öğretmenlerin % 2.8 ile % 76.7'si arasında değiştiği görülecektir. Öğrenci görüşlerine göre ise bu oran % 28.4 ile % 78.0 arasında değişmektedir. Ölçme ve değerlendirmeye ilişkin davranışlar yetersizlikler açısından karşılaştırıldığında kendi görüşlerine göre öğretmenlerin 1/5'inden fazlasının yetersiz olduğu davranışlar: "öntest uygulama", "sontest uygulama ve eksiklikleri tamamlama", "başarıyı değerlendirmede öğrencilerinde katılımını sağlama", "ölçme ve değerlendirmeyi öğretimi geliştirici bir araç olarak kullanma", "bilişsel, devinsel ve duyuşsal alanlarla ilgili davranışları ölçebilecek ölçme araçları geliştirme", "ölçme aracının geçerlilik ve güvenirliğini belirleme" ve "sınav sonuçlarından velileri haberdar etme" davranışlarıdır. Öğrenci görüşlerine göre de; ankette yer alan 14 davranışın 11'inde öğretmenlerin yarısından çoğunun yetersiz olduğu görülmektedir. Mahiroğlu, Yıldırım ve Gözütok tarafından yapılan araştırmalarda da öğretmenlerin bu alanda yetersizliklerinin bulunduğu ortaya konulmuştur.

Tablo 3
Öğretmenlerin Kendi Görüşleri ve Öğrenci Görüşlerine Göre Ölçme ve Değerlendirme Açısından Yetersiz Olan Öğretmen Yüzdeleri

Eğitim Teknolojisine İlişkin Pedagojik Formasyon Davranışları	Öğretmen N:142		Öğrenci N:250	
	f	%	f	%
1. Her konu başlangıcında ön-test uygulama.	109	76.7	186	74.4
2. Her konu bitiminde son test uygulama, eksiklikleri tamamlama.	88	62.0	181	72.4
3. Öğrenci başarısını değerlendirmede öğrencilerin de katılımını sağlama.	58	41.0	177	70.0
4. Ölçme ve değerlendirmeyi öğretimi geliştirici bir araç olarak kullanma.	31	21.8	160	64.0
5. Bilişsel alanla ilgili davranışları ölçebilecek yazılı soruları veya test maddeleri hazırlama.	35	24.6	105	42.0
6. Beceriye yönelik davranışları ölçebilecek iş ve performans testleri hazırlama veya kullanma	71	51.1	195	78.0
7. Duyuşsal alanla ilgili davranışları ölçebilecek iş alışkanlığı ve tutum ölçekleri hazırlama veya kullanma.	69	48.6	183	73.2
8. Kullandığı ölçme aracının geçerlik ve güvenirliğini belirleme.	44	31.9	-	-
9. Hazırlanan ölçme aracının niteliğine uygun sınav süresi verme.	17	12.0	124	49.6
10. Öğrencilere sınav içeriği , türü konusunda açıklayıcı bilgiler verme.	11	7.7	79	31.6
11. Yerinde ve zamanında sınav yapma.	4	2.8	71	28.4
12. Öğrenci başarısını değerlendirmede yaratıcı ve eleştirisel düşünceye önem verme.	8	5.7	129	51.6
13. Sınavları objektif olarak değerlendirme.	0	0.0	126	50.4
14. Değerlendirme sonucuna göre öğrencilerdeki eksikleri tamamlama, yanlışları düzeltme	7	4.9	134	53.6
15. Sınav sonuçlarından velileri haberdar etme.	88	62.0	134	53.6

(-) işareti bu davranışa ilişkin olarak öğrencilerden görüş alınamadığını göstermektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Teknik ve endüstri meslek liselerinde görev yapan atelye ve meslek dersleri öğretmenlerinin öğretim görevlerini başarı ile yapabilmeleri ve toplumun ihtiyacı olan nitelikli ara insangücünü yetiştirebilmeleri için genel kültür ve alan bilgisi yanında, pedagojik formasyon açısından da yeterli olmaları gerekmektedir. Ancak, araştırmanın sonuçlarında da görüldüğü gibi (bkz. Tablo 1,2,3) öğretmenlerin bazılarının pedagojik formasyon kapsamında belirlenen öğretim ilke ve

yöntemleri, eğitim teknolojisi, ölçme ve değerlendirme boyutlarında yetersiz oldukları belirlenmiştir. Bu durum öğretim hizmetlerinin niteliğini önemli ölçüde olumsuz yönde etkileyecek, Türkiye'nin ihtiyacı olan nitelikli ara insangücünün yetiştirilmesinde mevcut problemlerin devam etmesine neden olabilecektir.

Araştırmada elde edilen sonuçlara dayanarak öğretmenlerin belirlenen yetersizliklerinin giderilmesi ve bu konuda yapılacak araştırmalarla ilgili olarak aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir.

1. Atelye ve meslek dersleri öğretmeni yetiştiren Teknik Eğitim Fakültelerinde öğretmenlik formasyonu kazandıran programlar daha etkin hale getirilmeli, öğretim elemanlarının niteliklerini artırıcı tedbirler alınmalı ve bu okullar teknolojik açıdan günümüz koşullarına göre donatılmalıdır.

2. Öğretim ilke ve yöntemleri, eğitim teknolojisi, ölçme ve değerlendirme konularında bu araştırmanın verilerinden yararlanarak atelye ve meslek dersleri öğretmenlerine yönelik hizmetiçi eğitim programları düzenlenmelidir.

3. Düzenlenecek hizmetiçi eğitim programlarında hangi konulara ağırlık verileceği öğretmenlerin yetersizliklerinin en çok olduğu davranışlara göre belirlenmelidir.

4. Öğretmenlerin yeterlikleri periyodik olarak araştırılmalıdır.

5. Bu konu ile ilgili yapılacak araştırmalarda formasyon davranışları daha kapsamlı olarak ele alınabilir.

6. Yeni yapılacak araştırmalarda öğretmen-öğrenci görüşleri ve gözlem yanında farklı yöntemlerin de (yönetici, uzman, veli görüşü, kayıt ve raporları inceleme...) ele alınması yararlı olabilir.

Kaynaklar

Anonymous ***Türkiye'de Mesleki Eğitim.*** *Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu, No:107, Mars Matbaası, Ankara, 1991.*

Anonymous ***Öğretmen Yetiştirmede Koordinasyon ve İşbirliği Toplantısı.*** *M.E.B. Ankara, 1993.*

Anonymous ***Mesleki ve Teknik Eğitim Raporu,*** *Mesleki Araştırma ve Geliştirme Merkezi. Mesleki ve Teknik Eğitim Sisteminin İncelenmesi. Ankara, 1994.*

Anonymous ***Onbeşinci Milli Eğitim Şurası Hazırlık Dökümanı-1,*** *M.E.B. Ankara, 1995.*

Bircan, İ. "Küreselleşme, Gümrük Birliği ve Eğitimde Yeniden Yapılanma Süreci". ***Yeni Türkiye:*** *Özel Eğitim Sayısı 7: 63, 1996.*

Erişen, Y. ***Atelye ve Meslek Dersleri Öğretmenlerinin Öğretmenlik Formasyonu Açısından Hizmetiçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi.*** *Yüksek Lisans Tezi (Basılmamış). A.Ü. Sosyal Bil. Ens. Ankara, 1997.*

Gözütok, F. D. ***Ortaöğretim Öğretmenlerinin Öğretmenlik Formasyonu Açısından Eğitim İhtiyaçlarının Saptanması.*** *Ankara, 1990.*

Köseoğlu, K. ***İlköğretime Öğretmen Yetiştiren Kurumlarda Öğretim Elemanı Yeterliklerinin Değerlendirilmesi.*** *Yüksek Lisans Tezi (Basılmamış). A.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1994.*

Mahiroğlu, A. ***Teknik Eğitim Fakültesi Mezunlarını İzleme Araştırması.*** *METARGEM. Ankara, 1996.*

Yılman, M. "Türkiye'de Ortaöğretime Öğretmen Yetiştirme Sisteminin Pedagojik Temelleri". ***Çağdaş Eğitim,*** *155: 13, 1990.*

Yıldırım, O. ***Endüstri Meslek Liselerindeki Atelye ve Meslek Dersleri Öğretmenlerinin Değerlendirilmesi.*** *Yüksek Lisans Tezi (Basılmamış), A.Ü. Sosyal Bil. Ens. Ankara, 1997.*

ÇAĞDAŞ EĞİTİM DERGİSİ
Ayda Bir Yayınlanan
HAKEMLİ dergi
Sahibi
Hüseyin Hüsnü TEKIŞIK
*
Genel Yayın Koordinatörü
ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Betül (TEKIŞIK) TURAN
*
Yayın Yönetmeni
M. Işık (TEKIŞIK) TANIŞ
*
HAKEM KURULU
Hüseyin Hüsnü TEKIŞIK
Prof. Dr. Cevat ALKAN
Prof. Dr. Hüseyin BAŞAR
Prof. Dr. Yaşar BAYKUL
Prof. Dr. Doğan ÇAĞLAR
Prof. Dr. Saim KAPTAN
Prof. Dr. Galip KARAGÖZOĞLU
Prof. Dr. Yüksel KAVAK
Prof. Dr. M. Feyzi ÖZ
Prof. Dr. İlhan SEZGİN
Doç. Dr. Salih AKKAŞ
Doç. Dr. Buket AKKOYUNLU
Doç. Dr. Neriman ARAL
Doç. Dr. Fitnat KAPTAN
Yrd. Doç. Dr. R. Sürhat MÜNİROĞLU
Cavit BİNBAŞIOĞLU
Dizgi ve Tasarım
Zeynep & Hayrullah ÇINAR
Baskı
Tekışık Yayıncılık A.Ş. Veb Ofset Tesisleri
Adres
Kâzım Karabekir Cad. Öğün Han No: 40/85
06060 Ulus/ANKARA
Tel: 0312 310 77 72 Faks: 0312 312 38 95

Her hakkı saklıdır. Dergide yayınlanan yazılarla ilgili tüm sorumluluk yazarlarına aittir.

Abone Şartları

1- Yurtiçi yıllık abone bedeli 8.800.000.-TL. sayısı 800.000.-TL (KDV dahil)

2- Yurtdışı yıllık abone bedeli 25$ veya karşılığı.

3- Çağdaş Eğitim Dergisi'nin Posta Çeki numarası (258830). Abone olmak isteyenler, bu hesap numarasına abone bedelini yatırıp, PTT'den alacakları posta çekine, derginin adresini posta çeki numarasını ve kendi adreslerini yazıp postahaneye verebilir. Ayrıca dergi**nin adresine yatırdıkları posta çekinin fotokopisini ve açık adreslerini gönderdikleri takdirde abone kayıtları en kısa sürede** yapılır. Abonelik sistemi abonelik ücreti yatırıldığı aydan itibaren başlayıp 1 senedir. Eski sayıların istenmemesi rica olunur.

OCAK - 2001 - 272

İÇİNDEKİLER

Hüseyin Hüsnü TEKIŞIK 1
Türk Millî Eğitiminin Amacı, Örgüt ve Yönetim Sorunları

Çağdaş Eğitim 5
Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekışık Eğitim Araştırma Geliştirme Vakfı Kuruldu

Prof. Dr. Doğan ÇAĞLAR 8
Eğitimde Yansımaların Aydınlığında Eğitim Sevdalısı Dinozorların Toplantısı

V. Turan AKKOYUNLU 12
Sevelim Milletçe Birbirimizi

Ramazan Çetin DAĞLI 13
Eğitimde Yenilikler

Mustafa Necati 15
(Uyarlayan: Cavit BİNBAŞIOĞLU)
İlkokul Öğretmenleriyle Mesleki Bir Söyleşi

Doç. Dr. Cevat CELEP 19
Sınıf Yönetiminde Öğretmen-Öğrenci İlişkisi

Fuat OVAT 25
Mustafa NECATİ

Doç. Şeyda ÇİLDEN 27
Bireysel Çalgı Eğitiminde Temel İlkeler ve Etkili Faktörler

Yavuz ERİŞEN 32
Meslekî ve Teknik Eğitimin Kalitesinin Geliştirilmesinde Önemli Bir Sorun: Öğretmenlerin Eğitim-Öğretim Yetersizlikleri

Hasan GÜNEŞ 39
Yükseköğretim Kurumunda Örgütsel Büyüme ve Yenileşme

Ekrem ŞİMŞEK 45
Bize Gelen Mektuplar

26. Yayın Yılını Sürdürürken 46
(Yayın İlkeleri) WWW.Tekisik@akbank.net.tr